

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/3/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318202144
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318202144.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci maloletého D. K., L.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, dieťa rodičov: B. C. K., L.. XX.XX.XXXX, J. D. XX, Y. a I.L. O., L.. XX.XX.XXXX, J. M. X, Y., právne zastúpený JUDr. Petrom Gdovinom, advokátom, Kalininova 673, Humenné o zvýšenie výživného na mal. dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 10P/44/2018-66 zo dňa 17.10.2018, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok okrem výroku o zamietnutí návrhu matky na jednorazovú úhradu zo strany otca za zubný strojček.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka - matka, sa podaným návrhom na začatie konania domáhala zvýšenia výživného na mal. D. zo sumy 60,- eur na sumu 100,- eur mesačne počnúc dňom podania návrhu. Uviedla, že naposledy bolo výživné zvýšené rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 10P 119/2016 zo dňa 11.11.2016. Odvtedy sa zmenili pomery na strane maloletého, ktorý navštevuje plavecký výcvik zo zdravotných dôvodov, má skoliózu hrudnej časti, čo mu deformuje srdce a chýba mu jedno rebro. Matka mu kupuje drahšie ortopedické topánky, potrebuje strojček na zuby, má histamínovú diétu. Od septembra 2017 nastúpil do 5. ročníka základnej školy. Zvýšili sa mu výdavky v súvislosti so školou, matka mu musí kupovať pracovné zošity, knihy, učebnice, drahšie sú aj obedy. V rámci školy maloletý chodí na výlety, náučné koncerty, v škole sa fotili. Rýchlejšie sa vyvíja a rastie, je potrebné mu častejšie kupovať oblečenie, obuv. Matka pracuje s príjmom 420,- eur mesačne v čistom a poberá rodinné prídavky na tri deti. Žije v spoločnej domácnosti s manželom v trojizbovom byte, kde mesačné náklady na inkaso predstavujú sumu 240,- eur, za internet platia 6,- eur a na mobilné telefóny sumu 15,- eur mesačne. Za auto matka spláca pôžičku vo výške 70,- eur mesačne. Podaním zo dňa 15.10.2018 sa matka maloletého domáhala uloženia povinnosti otcovi uhradiť matke polovicu nákladov na zubný strojček maloletého, ktorý stojí 400,- eur.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Humenné č. 10C 119/2016 zo dňa 11.11.2016 v časti výšky výživného tak, že zvyšuje výživné pre maloletého D. K., L.. XX.XX.XXXX zo sumy 60 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne od podania návrhu od 14.5.2018, ktoré je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred.

Zaostalé výživné za obdobie od 14.5.2018 do 17.10.2018 vo výške 261,33 eur je otec povinný uhradiť do troch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

Návrh matky na jednorazovú úhradu zo strany otca za zubný strojček súd zamietla.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. §§ 26, 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

4. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že naposledy došlo k úprave výživného rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 10P 119/2016 zo dňa 11.11.2016, ktorým bolo výživné pre maloletého zvýšené na sumu 60,- eur mesačne počnúc dňom 24.08.2016. Otec bol v tom čase poberateľom opatrovateľského príspevku vo výške 220,52 eur mesačne a jeho náklady na bývanie predstavovali sumu 60,- eur mesačne. Matka maloletého bola zamestnaná od 12.10.2016 v spoločnosti P., kde jej príjem za september 2016 bol vo výške 280,- eur. Žila v spoločnej domácnosti s manželom a deťmi. Maloletý v tom čase navštevoval 4. ročník základnej školy, navštevoval plavecký výcvik a za obedy maloletého matka platila 28,- eur.

5. Od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane maloletého aj k zmene pomerov na strane otca. Maloletý začal navštevovať druhý stupeň základnej školy, čo sa považuje za zmenu pomerov. Je nepochybné, že nástupom na druhý stupeň základnej školy sa zvýšili náklady najmä na školské pomôcky, pretože pribudli ďalšie predmety, maloletý naďalej chodí na obedy. Pretrvávajú u neho zdravotné problémy, ktoré vyžadujú okrem iného aj plavecký výcvik, čo sú ďalšie náklady. K podstatnej zmene na strane matky nedošlo. Je naďalej zamestnaná v spoločnosti P., kde má však už pracovný pomer na dobu neurčitú a jej priemerný mesačný zárobok je vo výške okolo 480,- eur v čistom. Je vydatá a má vyživovaciú povinnosť k trom deťom. K zmene pomerov však došlo na strane otca maloletého, ktorého príjem oproti poslednej úprave výživného sa zvýšil viac ako o 400,- eur mesačne. V čase poslednej úpravy výživného bol otec poberateľom opatrovateľského príspevku vo výške 220,52 eur. Od 02.02.2018 je otec zamestnaný v spoločnosti Nexis Fibers s.r.o. a jeho priemerný mesačný zárobok za obdobie od 2/2018 do 9/2018 predstavuje sumu 666,38 eur. Naďalej žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou, kde uhrádza sumu 100,- eur. Súd pri určovaní výšky výživného zohľadnil aj náklady na telefón vo výške 16,- eur mesačne, náklady na splácanie chladničky po 65,56 eur mesačne, náklady na daň za psa 17,- eur ročne, za odpad 27,01 eur ročne, daň z nehnuteľnosti 4,02 eur mesačne. Po odpočítaní nákladov ostáva otcovi suma 480,80 eur. Je preto v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu maloletého sumou 100,- eur mesačne, po zaplatení ktorého ostáva otcovi na uspokojenie jeho ostatných potrieb ako je strava, ošatenie, obuv a hygienické potreby suma 380,80 eur.

6. Za obdobie od podania návrhu od 14.05.2018 do 17.10.2018 - do dňa rozhodnutia súdu vznikol otcovi na výživnom dlh vo výške 261,33 eur - za 16 dní mesiaca máj suma 21,33 eur, za 6-11/2018 po 40,- eur mesačne t.j. 6 x 40 =240,- eur. Vzhľadom na výšku dlžného výživného a na skutočnosť, že otec maloletého je zamestnaný, súd zaviazal otca uhradiť dlh na výživnom do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Matka zároveň požadovala, aby súd zaviazal otca uhradiť jej náklady na zubný strojček pre maloletého vo výške 200,- eur. V tejto časti súd návrh matky zamietol a to z dôvodu, že matka náklady v takejto výške nepreukázala, taktiež nepredložila žiadnu lekársku správu o potrebe zubného strojčka. Už pri poslednej úprave výživného matka uvádzala, že maloletý bude potrebovať zubný strojček a teda mala dostatok času na zabezpečenie finančných prostriedkov na tento strojček. Súd zaviazal otca na úhradu dlžného výživného vo výške presahujúcej sumu 200,- eur a teda matka aj takýmto spôsobom získa finančné prostriedky na zubný strojček v prípade, ak to bude nevyhnutné.

III. Obsah odvolania otca

7. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie, s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu matky na jednorazovú úhradu za zubný strojček, odvolanie otec. Namietal, že súd

neskúmal odôvodnené potreby oprávneného, mal. dieťaťa, ale len mechanicky spočítal, že otcovi sa zvýšil príjem o 445,- eur a preto je v jeho ekonomických možnostiach platiť výživné vo výške 100,- mesačne. Od poslednej úpravy pomerov nedošlo na strane oprávneného k takému razantnému zvýšeniu výdavkov, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného takmer na dvojnásobok. Náklady matky na zdravotnú starostlivosť o maloletého, plavecký výcvik či zvýšené výdavky na školské potreby v konaní preukázané ani zdokladované neboli. K zvýšeniu príjmu došlo aj na strane matky, súd navyše bezdôvodne zamietol návrh na skúmanie príjmových pomerov manžela matky. Obaja rodičia maloletého sa môžu pomerne podieľať na úhrade oprávnených potrieb maloletého, v konaní však nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by oprávnené náklady a výdavky na mal. D. boli vo výške 200,- eur mesačne. Otec skutočne pracuje vo firme L. V. S..D.. ako operátor zariadenia v chemickej výrobe, jeho čistý príjem sa však pohybuje vo výške okolo 600,- eur. V dôsledku úrazu má otec trvalo a nezvratne zdeformované prsty pravej ruky, čo výrazne znižuje jeho pracovnú schopnosť, ako aj uplatnenie na trhu práce. Napravenie deformácií a celková rehabilitácia prstov pravej ruky si vyžiada ešte niekoľko náročných a bolestivých operácií, s čím sú spojené ďalšie nemalé náklady na cestovanie, pobyt v nemocnici, lieky a zdravotné pomôcky Okrem toho má ďalšie zdravotné problémy, doplatok na lieky predstavuje 47,- eur mesačne. Otec má v súčasnosti novú priateľku s ktorou si chce založiť rodinu, liečba jeho neplodnosti sa však pohybuje rádovo v stovkách eur a pri takto stanovenej vyživovacej povinnosti nebude mať na ňu otec peniaze, čím mu bude znemožnená aj posledná potenciálna možnosť mať v budúcnosti dieťa. Na základe uvedených skutočností navrhol vrátiť vec súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie, resp. napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že súd návrh matky na zvýšenie výživného ako neodôvodnený a neopodstatnený zamietla.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu s napadnutým rozhodnutím súhlasila. V ďalšom rozsahu poukázala na zdravotné problémy svojej rodiny a výšku nákladov, ktoré sú spojené s ich liečbou, ako aj iné pravidelné mesačné výdavky.

9. Podľa názoru ustanoveného opatrovníka túžba otca po založení rodiny a finančne nákladná liečba jeho neplodnosti nemôže byť dôvodom na zamietnutie návrhu na zvýšenie výživného pre mal. D.. Sumu 100,- považuje za primeranú veku mal. dieťaťa, pričom zohľadňuje aj osobnú starostlivosť matky. Z tohto dôvodu navrhol rozsudok v celom rozsahu potvrdiť ako vecne správny.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnutý rozsudok podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné.

11. Zhrnúc skutočný stav veci zistený súdom prvej inštancie, vychádzajúc pritom aj z obsahu pripojených spisov, mal. D. bol rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 19P/528/2007-59 zo dňa 25.03.2008 zverený do osobnej starostlivosti matky. Posledná úprava výživného na maloletého zo strany otca bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 10P/119/2016-24 zo dňa 11.11.2016, ktorým došlo k zvýšeniu výživného na sumu 60,- eur mesačne, počnúc dňom 24.08.2016. Maloletý v tom čase navštevoval 4. ročník základnej školy, za obedy v škole matka uhrádzala mesačne 28,- eur, za družinu 9,- eur. Kvôli zdravotným komplikáciám potreboval plavecký kurz a na odporúčanie lekára aj zubný strojček. Otec bol poberateľom opatrovateľského príspevku vo výške 220,52 eur mesačne, žil v spoločnej domácnosti s matkou, na bývanie prispieval sumou 60,- eur.

12. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Pri rozhodovaní o zmene výživného v zmysle citovaných ustanovení zákona o rodine je nevyhnutné previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako i nového rozhodovania. Je pritom potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, oprávneného, alebo objektívne napríklad vývojom životných nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 3 už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, ktorá sama osebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného.

16. V prejednávanom prípade je potrebné zohľadniť objektívny nárast životných nákladov maloletého, ktorý fyzicky dospieva, prirodzene vyžaduje vyšší príjem potravy, v dôsledku rastu obmieňa šatník, čo predstavuje zvýšené náklady, ktoré uhrádza matka. Okrem toho, maloletý nastúpil na druhý stupeň základnej školy, rozšíril sa diapazón jeho školských predmetov, s čím sa opätovne spája nárast výdavkov na školské pomôcky. Z uvedeného je zrejmé, že vývoj životných nákladov maloletého, objektívne zakladá dôvod zvýšenia súdom určeného výživného zo strany otca.

17. Zdravotný stav maloletého, vyžadujúci pravidelné absolvovanie plaveckého výcviku či zavedenie zubného strojčeka, bol daný už v čase pôvodného rozhodnutia, preto by nemal byť samostatne dôvodom zvýšenia vyživovacej povinnosti otca voči maloletému.

18. Čo sa týka majetkových a príjmových možností a schopností otca ako osoby povinnej prispievať na výživu mal. dieťaťa, tieto sa v porovnaní so stavom existujúcim v čase pôvodného rozhodnutia rozhodne zmenili. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že otec sa zamestnal v spoločnosti L. V. D..O..M.. Jeho priemerný mesačný zárobok za obdobie od 2/2018 do 9/2018 predstavuje sumu 666,38 eur, čo je nárast oproti poslednej úprave výživného o sumu na úrovni 446,- eur. Otec naďalej žije v spoločnej domácnosti s matkou, uvádza však, že v súčasnosti na bývanie uhrádza sumu 100,- eur.

19. Komparáciou odôvodnených potrieb maloletého a príjmových pomerov otca, daných v čase pôvodného rozhodnutia o určení vyživovacej povinnosti a stavu objektívne existujúceho v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, odvolací súd dospel k právnomu záveru o potrebe zvýšenia výživného na mal. D.. Príjmové pomery otca podstatne narástli, čím došlo aj k zvýšeniu jeho životnej úrovne, na ktorej má právo sa podieľať aj maloletý.

20. Po úhrade všetkých deklarovaných pravidelných výdavkov otca, tomuto ostáva mesačne voľne disponibilná suma, ktorá mu umožňuje platiť zvýšené výživné v sume 100,- mesačne, pričom toto zvýšenie odôvodňuje aj objektívny nárast výdavkov maloletého. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku o zvýšení výživného, ako aj súvisiacom výroku o povinnosti otca uhradiť dlžné výživné, ako vecne správny, postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

21. Pri určovaní výšky výživného voči mal. dieťaťu súd, v zmysle ust. § 75 ods. 1 zákona o rodine, skúma odôvodnené potreby mal. dieťaťa ako osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti, rovnako tak schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča povinného z vyživovacej povinnosti. Odvolacia námietka otca, týkajúca sa nedostatočného skúmania príjmových pomerov matky či jej manžela preto nebola dôvodná.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).